

faldende nok, er jo den, at de have haft for megen Tillid til vedkommende Mand, at de have været for godtroende. Det er jo en tydelig Fejl, men det er jo ikke dem, der ere Bedragerne; det er dem, der ere de bedragne. Hvorfor benytter man da særlig Lejligheden til at falde over Bønderne? Man siger, at de skulde have set det. Ja vel. Hvorfor opdagede man saa ikke her i Vinter alle de Svindlerier, der have fundet Sted i Bankerne? Hvor vare de kloge Mennesker den Gang? Da skulde de have været her. Det var store Svindlerier, der fandt Sted; det var i Virkeligheden store Tab for hele Samfundet, ogsaa i vor Anseelse udadtil. Men hvor vare de kloge Hoveder den Gang? Hvorfor fortalte de os ikke noget om alle de Svindlerier, der fandt Sted, og som androge Millioner, efter hvad vi nu vide derom? Man kan sagtens bebrejde Bønderne, at de ikke have opdaget noget her, og jeg mener ogsaa, det er vor Fejl; det er selvfølgelig en Fejl, at Bestyrelsen, Revisionen, Tillidsmændene ikke have passet bedre paa. Det kan det ikke nytte at nægte, og det nægtes heller ikke. Jeg haaber, at hvad vi her have lært, skal blive os en Lære i vore Sammenslutninger for Fremtiden. Men det er dog ikke værd at skære alt for brede Remme af Bøndernes Rygge i den Anledning, naar man heller ikke herinde har kunnet opdage nogle af de Skader, der her fandt Sted.

Og hvorfor har man saa ikke, naar man var saa klog, varskoet i Tide? Jeg regner ikke de halve Hentydninger, der ere komne. Hvorfor have Bankerne f. Eks., hvis de vidste Besked, ikke sagt ren og skær Besked om Skaderne i Bondestandens Sparekasse? Jeg skal ikke opholde mig saa meget ved Nationalbanken; de havde deres Vanskeligheder, og det kunde være menneskeligt at tage Hensyn til dem. De stode overfor at skulle have deres Oktroj igennem. Det er urigtigt at tage Hensyn dertil, men lad os se Sagen lige i Øjnene. De kunde have deres Vanskeligheder, fordi det drejede sig om den Mand, der skulde gaa til Rigsdagen med deres Oktroj, og som var kgl. Bankkommissær. Men Privatbanken! Hvorfor have vi ikke hørt noget fra den? Alberti havde store Laan i Privatbanken, men vi vidste ikke noget derom. Hvorfor fik vi ikke noget at høre derom? Da Regnskabet blev lagt offentlig frem, blev der af Revisionen paa Generalforsamlingen sagt, at Privatbanken laa med alle Kreditforeningsobligationerne i Forvaring, og der

blev oplæst en Erklæring desangaaende, der var falsk. Men kunde vi, kunde Bønderne vide, at den var falsk? Man siger nok, at det kunde de vide, de kunde have set efter. Ja, selvfølgelig, de kunde have set efter, de kunde have krævet at se Obligationerne, det er rigtigt nok. Men der var andre, der kunde vide, at den oplæste Erklæring var falsk. De kunde vide det i Privatbanken. Jeg siger det rent ud, de kunde vide, den var falsk, men de lode sig nøje med et Brev fra Alberti til Forklaring af alt det. Naar man nu drager saa svært til Felts mod Bønderne, hvorfor tager man saa ikke frem, hvad der ogsaa kan være at tage frem her inde. Jeg tror ikke, at der er nogen i denne Sal, som har Interesse i, at Haanden holdes over noget. Men lad os saa ogsaa lægge Ansvar til alle Sider, hvor der er et Ansvar at lægge, og kræve en Redegørelse for, hvorledes Tingene ere. Ja man siger, at Stage — jeg kender ham ikke personlig, han var Revisor; jeg har set det i Aviserne — har henvendt sig til Privatbanken for at spørge, og det er muligt, at Privatbanken har haft formel Ret til at sige Nej, det siger jeg ikke noget til, men jeg tror, ingen vilde have lastet Privatbanken, om den havde sagt: Ja, du skal faa Besked paa, hvad du spørger om og mere til.

Hvad er nu det kommende Ministeriums Opgave? Vi faa jo et nyt Ministerium, og forhaabentligt et, der støtter sig til Flertallet her i Tinget, det tror jeg. Hvad er saa det Ministeriums Opgave? Det er ikke det Ministeriums Opgave at fortsætte Krigen mellem By og Land, paa ingen Maade, men at samle, saa vidt det er gørligt, at samle her i Landet. Navnlig er det Ministeriets Opgave at fortsætte de Undersøgelser, der allerede nu ere begyndte, og vi ønske, at de fortsættes, indtil alt ligger klart for Dagen. Jeg skal personlig, saa godt jeg kan, medvirke dertil — jeg kommer jo ikke i Ministeriet, men jeg skal paa den Plads, jeg kommer, medvirke til, at alt kan blive lagt aabent og klart frem.

Mine Herrer, jeg har i denne Tid faaet Breve i Hundredvis, trindt omkring fra hele Landet. Deres Indhold har været Tilkendegivelse af Sympati, det skal jeg slet ikke opholde mig ved. Blandt disse er der ogsaa et Brev fra en Mand, jeg sætter megen Pris paa, hvori han skriver, at den Slags Ulykker ere ligesom Træk i et Hus; de vise, at der er et aabent Sted, der skal lukkes, og det er sandt. En saadan Ulykke er ligesom